

Štirje svetovi štirih predstav v Plesni ulici Mesta žensk (2890 bralcev)

Petek, 16. 10. 2009

Pia

V tokratnem tematskem javljanju s petnajste edicije Mesta žensk se osredotočamo na sodobno-plesni program festivala. Občo tematsko obarvanost s svetovnim jugom na tak ali drugačen način ohranjajo vse predstave, a na zelo različne načine: bodisi v smislu jugonostalgije (Sugar Rush), provenience ustvarjalca (Nomadness), iskanja identitete v množici kulturnih prepredanj (Iskanje ravnotežja) ali pa bolj metaforično v smislu marginalnosti starosti (Jezero muh).

V tokratnem tematskem javljanju s petnajste edicije Mesta žensk se osredotočamo na sodobno-plesni program festivala. Občo tematsko obarvanost s svetovnim jugom na tak ali drugačen način ohranjajo vse predstave, a na zelo različne načine: bodisi v smislu jugonostalgije, provenience ustvarjalca, iskanja identitete v množici kulturnih prepredanj ali pa bolj metaforično v smislu marginalnosti starosti.

Začnimo z dozo cukra, ki jo je ponudila predfestivalna predstava Sugar Rush treh avtoric in koreografinj: Nine Fajdiga, Jasmine Križaj in Tine Valentan. Zadnja med njimi je že stara znanka festivala, saj se je lansko leto na njem predstavila v odličnem solu Ko luna raste. Tokrat je ni bilo med izvajalkami, to vlogo sta prevzeli preostali dve koreografinji, katerima sta se pridružila še glasbenik Jernej Jurc ter plesalec in glasbenik Tian Rotteveel.

Predstava temelji na ideji odrske države, v kateri se avtorice ukvarjajo z nostalgijo po Jugoslaviji in se spogledujejo z utopičnimi koncepti. Predstava ne želi prestopiti v kompleksnost kritike ali pa hvale preteklega režima, ampak se ustali v naivni otroškosti, lutkasti behavosti in vdani apatičnosti. Diktat ritma prerašča v diktat počutja in gibanja. Ta uprizorjena infantilnost pa ne zadošča kot vzporednica neki pretekli dobi, saj je vse preveč značilna tudi za sedanjo medijsko manipulirano in potrošniško naravnano družbo.

Ples nastopajočih ostaja introverten in nekomunikativen, poplesavanje reprezentira govoričenje, ki zapolnjuje vrzel časa, a malo pove. Medlost prezence rešuje nesorazmerno močan nastop Nine Fajdiga. Dramaturška zasnova preklaplja med pozicijami, a nobene zares ne razvije. Deklarirana naivnost v predstavi pa vseeno ne deluje nepolitično. Četudi proti svoji volji, zadobi močan politični status, ki predstavo iz jugonostalgije

prestavlja na področje antiutopije.

Druga festivalska plesna predstava Nomadness egipčanke Karime Mansour je prezenčno močna odrska odisejada, ki postopoma ustvarja scenografijo in med nomadičnim iskanjem identitete zarisuje vizualno kompozicijo. Predstava je simbolično nasičena, a prehaja tudi v čisto naracijo, kar ji predvsem v drugem delu odvzema kredibilnost, saj s prezentacijo nekakšne katarzične samouresničitve zapade patetiki.

Najbolj pomensko poln in estetsko reprezentativen je papir, ki kot rekvizit nastopa v prvem delu predstave. Na prazen papir Mansourjeva zarisuje točke svoje identitete in na telesu označi izvor gibanja, plesa, ki teži preko omejitev telesnega. Tudi njena obleka je iz papirja, s trganjem od nje si odteguje kosce, ko pa te po odru razporejenje papirne zmečkanine uokviruje, pokaže na selektivnost spomina.

V okvirje postavlja tudi sebe med plesom, cele ne more zajeti, kar prezentira predoznačenost in pavšalne identitete. Išče tudi svojo spolno istovetnost v radikalno militantnih ali športnih gestah. Kljub temu, da je začetek obljubljal večplastno branje, zaključek zapade teatraličnosti, saj se tokrat zelo ženstvena performerka v patosu samoidentifikacije okopa v svojem domnevno pravem jazu. Pretencioznost konca in vsesplošna težnja po ekspresivnosti in izpiljenosti pospravlja predstavo v sicer znotraj predstave same tako problematizirane okvirje.

Iskanje ravnotežja, predvsem medkulturnega, pa tudi čisto statičnega, je okupacija prvenca mlade sinologinje Katjuše Kovačič, ki se je ravno dobro vrnila z enoletnega akrobatskega izobraževanja na Kitajskem. Z netipičnimi gibalnimi prviniami je ustvarila zanimivo fuzijo vzhoda in zahoda, ki črpa iz čisto osebne izkušnje in ima tako tudi avtobiografsko razsežnost. Pripoveduje o produktivnosti, pa tudi o kratkih stikih zaradi multikulturalnosti.

Prav tako kot je Kitajska vplivala na modifikacijo ustvarjalkine identitete, je vplivala tudi na spremembo telesa samega, ki je postalo virtuožno, a tudi nosilec določene kulturne reference. V specifičnem kontekstu sodobnoplesne predstave pa dobi čisto posebno razsežnosti, z naporom išče svoje mesto in hkrati vnaša diverziteteto. Kuščarsko-pajkovsko gibanje po rokah namiguje na monstroznost tujega.

A po izkušnji tujine postane tuja tudi lastna dežela. To Katjuša Kovačič pokaže v sekvenci, ko se prelevi v groteskno slovensko folklorno plesalko. Med izvajanjem akrobatike v noši in s srhljivimi nasmehi izpod skrivenčenega telesa jasno pokaže, da nobena identiteta ni neproblematična, deklariranje popolne istovetnosti pa je čista farsa.

Včerajšnja predstava Sol Pico Jezero muh v Kinu Šiška pa se je razen z lastnimi bojznimi ukvarjala z žanrsko mešanico koncertnega in plesnega. Plesnega še najbolj in predvsem v smislu baletnega, tudi ko je šlo za eksplikacijo drugih zvrsti tipično ženskih žanrov plesov. Sol Pico, ne več rosno mlada, a telesno brezhibno pripravljena, nam kljub tematiki frustracij glede staranja tega pri sebi niti za hip ni pustila videti, saj se je zdelo, da je za njo virtuoznost edini možni način izražanja.

Vseno pa smo tisti, ki se nam zdi dviganje nog do nosu in prekipevajoča energija in užitek samega nastopajočega ob lastnem izvajanju nezadostno merilo za užitek gledalca in presežno vrednost predstave, lahko ostali razočarani. Predstava ni povsem prazna, prevprašuje na primer ravno užitek ob lastni sposobnosti, ki je lahko tudi merilo primernosti nastopanja in lastne vrednosti. To pa stori skorajda s teatraličnostjo kakih mjuziklov, lasten ples jemlje preresno, da bi bila lahko avtoironična.

Preseneti edinole zaključek, kjer se do tega trenutka gibka plesalka znajde odeta v mavec, gledalce pa naproša, naj nanj napišejo sporočila. To rezultira v zanimivi interakciji z gledalci, ki se zares odzovejo na povabilo. Gre za nekakšno napoved trenutka negibnosti, ki se ga Sol Pico boji in tematizira v predstavi, pa tudi za realen vpis vtisov o njenem telesu na telo, ki ponavadi ostanejo izolirani od ustvarjalca.

Predstava je predvsem oda plesu in vitalnosti, čeprav ples vseeno ostaja precej klasičen, o vitalnosti pa nam nastopajoči zaradi pokazane virtuoznosti ne pustijo niti preveč razišljati, kaj šele dvomiti. Da bomo verjeli, da so muhe gnilobe in razkroja blizu, bo potrebno manj teatralnosti in več resničnega.

Summa summarum: letošnja Plesna ulica Mesta žensk je urbanistično sicer lepo in raznoliko zasnovana, a v posameznih stavbah pišoča razen redkih detajlov ni opazila prav nobenih presežkov.

V upanju, da se povprečja ne bomo navadili je vztrajala, vztraja in bo vztrajala Pia Brezavšček.